

De heropvoeding van de middenklasse is begonnen

Column Sander Schimmelpenninck
Volkskrant 12 juni 2022

We konden afgelopen week weer lachen om Wierd Duk, de grootste schandvlek van de Nederlandse journalistiek. De 'verslaggever' van De Telegraaf vroeg op 3 juni zijn Twittervolgers of zij zich soms (ook) ontheemd voelen in Nederland, door immigratie, klimaatbeleid, woke en andere stenen des aanstoots voor rechts. Een week later verscheen zijn pièce de résistance, met voorspelbaar prostaatgepruttel van drie witte mannen van zijn eigen leeftijd. Je eigen volgers interviewen, om je eigen onderbuik als 'steeds meer mensen'-journalistiek te presenteren: buitengewoon gênant.

Bedwelmd door de geur van zijn eigen windjes werkt Duk nu aan een stuk over een zelfverzonnen 'diaspora' van Nederlanders in Hongarije, een land dat dankzij de autocratische premier Orbán onderwerp van extreemrechtse verhuisfantasieën is. Het schijnt dat Duk inmiddels een hele camping bij het Balatonmeer en drie bussen met PVV-stemmers heeft ingehuurd om dat volgende verhaal rond te krijgen.

Naast medelijden met de échte journalisten van De Telegraaf, die deze charlatan als uithangbord van hun krant moeten dulden, blijft vooral de hemeltergende verwendheid van de Nederlandse kleinburger hangen. Verwendheid waardoor de Nederlander het gelukkigst van heel Europa is, maar die als een boemerang terugkomt tijdens crises, omdat hij óók het meest te verliezen heeft. Na corona, oorlog en inflatie wacht ons volgens de banken ook nog een recessie.

Pijnlijk, voor een middenklasse die zich slachtoffer waant, maar in werkelijkheid al decennia boven zijn stand leeft. Het eigen huis is daarvan het beste voorbeeld. Dikwijls goedkoop gekocht en decennia gestookt met Gronings gas, met een aftrekbare hypotheekrente en bij verkoop hoefde over de overwaarde geen cent belasting betaald te worden. We wonen bovendien gróót in dit dichtbevolkte, en deels onder zeeniveau liggende land: gemiddeld hebben we hier 65 vierkante meter huis per persoon, veel meer dan bijvoorbeeld de Duitsers (46 vierkante meter) en de Britten (44 vierkante meter).

Door de aarde leeg te roven zijn prijzen kunstmatig laag geweest, en het is hoog tijd daarvan af te kicken. Van kiloknallers tot het kostwinnersmodel; dingen die we in Nederland als erfgoed zien, zullen snel ongewoon gaan worden. Deze tijd is namelijk niet te duur, de vorige was te goedkoop. We moeten zo snel mogelijk van fossiel naar duurzaam, en de belasting dient te verschuiven van arbeid naar kapitaal. Daarbij is de impopulariteit van dit kabinet mogelijk een voordeel: de kiezer vindt toch alles al stom, dus laat het kabinet zijn impopulariteit aangrijpen om die kiezer hartelijk te negeren.

Het lijkt alsof Rutte, toch aan het einde van de rit, dat ook inziet; de weigering de burger verder te compenseren voor stijgende prijzen en het stikstofbesluit zijn stappen op de juiste weg. De weerstand zit misschien nog wel het meest bij zijn eigen partij, die afgelopen weekend een volstrekt infantiele motie over het

verhogen van de maximumsnelheid op snelwegen aannam. Rutte zal dergelijk egoïsme moeten leren weglachen.

Inleveren is makkelijk gezegd vanuit een ivoren toren, hoor ik de hordes al schreeuwen, en daar hebben ze gelijk in. Daarom zouden maatregelen de rijken harder moeten raken en de armen moeten sparen, bijvoorbeeld door prijzen voor zaken als energie progressief te maken, of door een persoonlijk CO2-budget. Belangrijk is dat het kabinet impopulaire maatregelen bundelt en zoveel mogelijk als pakket presenteert. Dus niet alleen de boeren op een stikstofbesluit trakteren, maar tegelijkertijd vermogend Nederland een nieuwe vermogenswinstbelasting voorschotelen, en een autoloze zondag invoeren. Laat het een tijd worden van vele impopulaire, maar verstandige besluiten; de Nederlander groeit vanzelf over zijn puberteit heen.